

На основу члана 17. став. 5. Закона о образовању одраслих („Службени гласник РС”, број 55/13),

Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

ПРАВИЛНИК

о ближим условима у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава за стицање статуса јавно признатог организатора активности образовања одраслих

"Службени гласник РС", број 89 од 27. октобра 2015.

Члан 1.

Овим правилником прописују се ближи услови у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава, укључујући и услове за обезбеђивање приступачности наставе и програма за особе са инвалидитетом, на основу којих друга организација може стећи статус јавно признатог организатора активности образовања одраслих (у даљем тексту: ЈПОА).

Одредбе овог правилника примењују се и на основну и средњу школу која реализује активности образовања одраслих.

Члан 2.

Друга организација може да стекне статус ЈПОА за активности образовања одраслих којима се:

- 1) остварује стандард стручних компетенција, делимично или у целини, у складу са стандардом квалификације;
- 2) унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, унапређивања квалитета живота, општег образовања и културе;
- 3) пружају услуге каријерног вођења и саветовања.

Средња школа може да реализује активности образовања одраслих којима се:

- 1) остварује стандард кључних компетенција за општеобразовни део средњег стручног образовања одраслих;
- 2) остварује стандард кључних компетенција за ниво основног образовања одраслих;
- 3) остварује стандард стручних компетенција, делимично или у целини, у складу са стандардом квалификације;
- 4) стичу квалификације, у складу са стандардном квалификације;
- 5) унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, унапређивања квалитета живота, општег образовања и културе;

6) спроводи поступак признавања претходног учења;

7) пружају услуге каријерног вођења и саветовања.

Основна школа може да реализује активности образовања одраслих којима се:

1) остварује стандард кључних компетенција за ниво основног образовања одраслих;

2) унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, унапређивања квалитета живота, општег образовања и културе;

3) спроводи поступак признавања претходног учења;

4) пружају услуге каријерног вођења и саветовања.

I. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ПРОГРАМА АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Члан 3.

Активности образовања одраслих којима одрасли стичу стручне компетенције у складу са стандардом квалификације и којима унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, унапређивања квалитета живота, општег образовања и културе, ЈПОА и средња школа остварују кроз програме неформалног образовања одраслих, и то:

1) програме обука за рад у струци;

2) програме за предузетништво и руковођење;

3) програме за познавање науке и технологије;

4) програме обука за рад на рачунару;

5) програме страних језика;

6) програме заштите околине и екологије;

7) програме развоја и очувања безбедних и здравих услова рада;

8) програме за развој креативног и уметничког изражавања;

9) за стицање или допуњавање других знања, вештина, способности и ставова;

10) према захтевима и потребама тржишта рада.

Активности образовања одраслих којима одрасли унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, унапређивања квалитета живота, општег образовања и културе, основна школа остварује кроз програме неформалног образовања одраслих из става 1. овог члана тач. 4)–6), 8) и 9).

Активности образовања одраслих за стицање квалификација, средња школа реализује преко програма за стицање кључних компетенција за општеобразовни део средњег стручног образовања и програма за стицање стручних компетенција, у складу са стандардом квалификације.

Активности образовања одраслих којима одрасли остварује стандард кључних компетенција за ниво основног образовања, основна и средња школа реализују преко програма за стицање кључних компетенција за ниво основног образовања одраслих, у складу са општим стандардима постигнућа за основно образовање одраслих.

Активности образовања одраслих којима одрасли остварује стандард кључних компетенција за ниво средњег стручног образовања, средња школа реализује преко програма за стицање кључних компетенција средњег стручног образовања, у складу са стандардима постигнућа за општеобразовни део средњег стручног образовања одраслих.

Активности образовања одраслих којима основна и средња школа спроводе поступак признавања претходног учења реализује се у складу са правилником који прописује стандарде и начин спровођења поступка признавања претходног учења.

Каријерно вођење и саветовање ЈПОА, основна и средња школа реализује кроз програм каријерног вођења и саветовања, у складу са стандардима услуга каријерног вођења и саветовања.

Члан 4.

Програми из члана 3. став 1. тач 1)–3) и 6)–10) и став 2. овог правилника мора да садржи:

- 1) назив програма;
- 2) сврху програма;
- 3) циљ програма;
- 4) опште исходе учења (кључне и/или стручне компетенције);
- 5) посебне исходе учења (знања, вештина и ставова у оквиру модула);
- 6) услове за упис полазника (приступни захтеви у погледу образовања или обучавања, године старости, посебни услови – здравствени или по основу других прописа);
- 7) садржај програма по модулима, уколико има модуле;
- 8) трајање програма у сатима;
- 9) начин организације, облике и методе остваривања програма;
- 10) начин обезбеђивања приступачности програма за особе са инвалидитетом;
- 11) материјале за учење и подучавање, приручник/водич за испит;
- 12) поступак провере савладаности програма;
- 13) број полазника по групи;
- 14) кадрове потребне за остваривање програма;
- 15) услове у погледу простора, опреме и средстава неопходних за остваривање програма;
- 16) начин на који се програм чини доступним јавности;
- 17) прилагођеност програма, искуству, стеченом образовању, знању, вештинама и способностима полазника;

18) назив јавне исправе, односно уверења које се издаје кандидату након провере савладаности програма, односно потврде за програме на којима се не стичу кључне, стручне компетенције, односно квалификација.

Програм страних језика мора бити припремљен у складу са стандардима компетенција за нивое Заједничког европског оквира за живе језике.

Програм обука за рад на рачунару мора бити припремљен у складу са Европским стандардом за познавање рада на рачунару (у даљем тексту: ECDL).

Члан 5.

Провера савладаности програма којим се стичу стручне компетенције, обавља се на испиту за проверу стручних компетенција.

Испит за проверу савладаности програма за стицање квалификације састоји се из испита за проверу кључних компетенција и испита за проверу стручних компетенција.

Испит из става 1. овог члана полаже се пред комисијом коју формира ЈПОА односно средња школа (у даљем тексту: испитна комисија), која има непаран број чланова и коју чине најмање два стручњака из одговарајуће стручне, односно научне области, од којих је један председник комисије.

Испит за проверу кључних компетенција полаже се пред испитном комисијом коју формира основна, односно средња школа и коју чине наставници одговарајућих предмета у школи, од којих је један председник комисије.

Председник и члан испитне комисије из ст. 3. и 4. не може да буде наставник, извођач програма или друго стручно лице које је остваривало програм.

Полазнику који положи испит из става 1. овог члана, ЈПОА, односно школа издаје уверење или јавну исправу, а полазнику који положи испит из става 2. овог члана школа издаје јавну исправу, у складу са подзаконским актом који прописује уверења и јавне исправе у образовању одраслих.

Провера савладаности програма страних језика реализује се у складу са стандардима нивоа Заједничког европског оквира за живе језике.

Провера савладаности програма обуке за рад на рачунару реализује се у складу са стандардом ECDL.

Члан 6.

Испит за стицање кључних компетенција састоји се од најмање 6 (шест), а највише 12 (дванаест) задатка и њихове одбране.

Испит за стицање стручних компетенција састоји се од обављања практичних радних задатака. У оквиру испита полазник извршава најмање два (2), а највише четири (4) радна задатка.

За сваки предвиђени општи и посебни исход који се проверава на испиту из ст. 1. и 2. овог члана, ЈПОА, односно основна и средња школа, утврђује листу задатака и листу радних задатака које морају бити доступне полазницима пре почетка реализације програма.

Полазник из става 2. овог члана извлачи радне задатке непосредно пре почетка испита, с тим што треба да има довољно времена за припрему за извршење радног задатка. Након извршења радног задатка полазник пред испитном комисијом образлаже извршене радње и поступке.

Оцена на испиту се изражава са: „положио“ или „није положио“.

Испитна комисија даје оцену „положио“ полазнику који на испиту из става 1. овог члана реши најмање 51% постављених задатака.

Испитна комисија даје оцену „положио“ полазнику који на испиту из става 2. овог члана изврши сваки постављени радни задатак према утврђеним критеријумима процене, а на основу стандарда квалификације.

Испитна комисија утврђује оцену већином гласова.

II. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ КАДРА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Члан 7.

Ради реализације програма из члана 3. став 1. овог правилника, ЈПОА мора да има у радном односу или радно ангажоване по другом основу одговарајући кадар:

1) извођаче програма образовања одраслих (предавач, тренер, водитељ, инструктор), који имају одговарајуће образовање утврђено стандардом квалификације и програмом из члана 3. став 1. овог правилника;

2) стручног сарадника андрагога, психолога и библиотекара.

Програме из члана 3. ст. 1. и 2. овог правилника, у основној и средњој школи реализује следећи кадар:

1) наставници, који имају одговарајуће образовање у складу са правилницима који прописују степен и врсту образовања наставника у основној и средњој школи;

2) стручни сарадник андрагог, психолог и библиотекар који има одговарајуће образовање, у складу са правилницима који прописују степен и врсту образовања стручних сарадника у основној и средњој школи.

Ако ЈПОА, основна или средња школа није у могућности да ангажује стручног сарадника андрагога, психолога и библиотекара у поступку за издавање одобрења процењује се оправданост одступања.

Кадар из ст. 1. и 2. овог члана дужан је да у року од шест месеци од дана стицања статуса ЈПОА, кроз програме стручног усавршавања стекне стручне компетенције за рад са одраслима које се односе на:

1) основне принципе, карактеристике и стилове учења одраслих;

2) мотивацију у учењу одраслих;

3) управљање образовном групом;

4) методе и технике интерактивног образовног рада са одраслима;

5) методе и технике процене постигнућа полазника;

6) планирање, организацију и индивидуализацију образовног процеса укључујући и особе са инвалидитетом;

7) евалуацију образовног процеса.

Кадар који је стекао формално образовање у области андрагогије, или је савладао одговарајући програм стручног усавршавања за наставнике, васпитаче и стручне сараднике у области образовања одраслих или има потврду о стручним компетенцијама за рад са одраслима издату од стране струковног удружења андрагога, сматра се да испуњава услов из става 4. овог члана. Кадар који реализује програме страних језика дужан је да се

континуирано усавршава за примену нивоа Заједничког европског оквира (калибрација), у оквиру и ван ЈПОА, односно школе.

Кадар који спроводи поступак признавања претходног учења мора да испуњава услове из подзаконског акта који прописује стандарде и начин спровођења поступка признавања претходног учења.

Кадар за реализацију програма каријерног вођења и саветовања утврђује се према стандардима услуга каријерног вођења и саветовања.

Члан 8.

ЈПОА који остварује више од три програма у оквиру једне активности, мора да има у радном односу са пуним радним временом или радно ангажоване по другом основу, одговорно лице за образовање одраслих и сразмеран број извођача програма, тако да један извођач не може реализовати више од три програма.

III. УСЛОВИ У ПОГЛЕДУ ПРОСТОРА, ОПРЕМЕ И НАСТАВНИХ СРЕДСТВА

Члан 9.

Програме из члана 3. став 1. овог правилника, ЈПОА изводи у пословном простору који је изграђен и опремљен у складу са прописима из области планирања и изградње и овим правилником, и прописима којима су прописани технички стандарди приступачности за несметано кретање особа са инвалидитетом.

Простор из става 1. овог члана мора бити у власништву или у закупу ЈПОА у трајању најмање до завршетка програма активности образовања одраслих.

Програме из члана 3. овог правилника, основна и средња школа изводи у својим просторијама, у складу са прописом који уређује ближе услове у погледу школског простора, опреме и наставних средстава прописаних за основну школу, а средња школа у складу са прописом који уређује ближе услове у погледу школског простора, опреме и наставних средстава прописаних за одговарајући образовни профил у средњој школи, односно за гимназију и овим правилником.

Основна и средња школа спроводе поступак признавања претходног учења у својим просторијама, у складу са прописом који уређује ближе услове у погледу школског простора, опреме и наставних средстава прописаних за основну школу, а средња школа у складу са прописом који уређује ближе услове у погледу школског простора, опреме и наставних средстава прописаних за одговарајући образовни профил у средњој школи, односно за гимназију, правилником који прописује стандарде и начин спровођења поступка признавања претходног учења и овим правилником.

Члан 10.

Пословни простор ЈПОА из члана 9. овог правилника мора да задовољава и хигијенско-техничке стандарде који се односе на осветљење, видљивост, заштиту од буке, акустичност просторија за наставу, грејање и хлађење, снабдевеност водом, електричне инсталације, инсталације информатичке опреме и заштиту од пожара.

Члан 11.

Све просторије у којима се остварују активности образовања одраслих (у даљем тексту: учионица) и просторије за боравак треба да имају техничке услове за природно проветравање.

Учионица мора имати природно осветљење.

Извори вештачког осветљења у учионици морају бити постављени тако да омогућавају равномерно простирање светлости.

Члан 12.

За извођење програма из члана 3. став 1. овог правилника, ЈПОА мора да има:

1) радни простор по полазнику у учионици од најмање:

(1) 2,5 m² по полазнику;

(2) 3 m² по полазнику у специјализованој учионици за посебне облике, методе и садржаје наставног рада утврђене програмом образовања;

(3) 3,5 m² по радном месту (рачунару) у специјализованој учионици за рад на рачунару;

2) простор за индивидуални рад с полазницима, уколико је такав рад утврђен програмом;

3) просторију за извођаче програма;

4) просторију за одговорно лице и стручног сарадника;

5) просторију за чување евиденције и архивске грађе;

6) по један одвојени санитарни чвор за жене и мушкарце с умиваоником или са предпростором у којем се налази умиваоник;

7) друге просторије неопходне за остваривање програма, односно активности.

ЈПОА који изводи активности из члана 3. став 7. овог правилника мора да испуњава услове у погледу простора утврђеног стандардима услуга каријерног вођења и саветовања.

Члан 13.

Обавезна опрема у учионицама у којима ЈПОА реализују активности из члана 2. став 1. овог правилника састоји се од:

1) одговарајућих радних столова са столицама за сваког полазника;

2) специјализоване учионице за посебне облике, методе и садржаје рада морају да имају одговарајући учионички намештај, у складу са захтевима програма и активностима образовања одраслих;

3) специјализована учионица за рад на рачунару мора да има најмање један умрежени рачунар по полазнику и један рачунар за предавача, са одговарајућом софтверском опремом у власништву организатора активности.

Учионица мора да буде опремљена у складу с материјалним условима утврђеним програмом или активношћу образовања одраслих.

Основна и средња школа која реализује програме обука за рад на рачунару мора да има опрему из става 1. тачка 3) овог члана.

Члан 14.

ЈПОА, односно школа обезбеђује одговарајућа наставна средства и опрему за реализацију програма из члана 3. овог правилника.

ЈПОА мора да обезбеди услове за електронско вођење евиденције о полазницима, успеху полазника, испитима, остваривању програма и кадру који реализује програме.

Члан 15.

ЈПОА и средња школа може, у оквиру реализације програма из члана 3. овог правилника, да изводи поједине облике образовног рада (стручне праксе, практичне наставе и вежбе) у сарадњи са другим ЈПОА или са правним лицима код којих се обавља практични рад, а који се налази у евиденцији коју води Завод за унапређивање образовања и васпитања, о чему мора да има закључен посебан уговор.

Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број 110-00-00072/2014-04
У Београду, 30. септембра 2015. године
Министар,
др **Срђан Вербић**, с.р